

Knack

weekend

BERLIJN

ALS SOCIAAL
LABORATORIUM

FOODFUTUROLOOG
MORGAINE GAYE
"Natuurlijk eten
we straks insecten"

**3 GENERATIES
ONDER
ÉÉN DAK**

DE SAMENLEVINGSVORM
VAN MORGEN

BLIK OP DE
TOEKOMST

Het architectuurbureau van Julie D'Aubioul is de enige module die al een vaste plaats kreeg en niet op wieljes staat.

Loft ad interim

Recyclage-architectuur boomt : industriële sites, kantoren en zelfs kerken krijgen massaal een nieuwe, en duurzame, bestemming. In Waarschoot vonden we deze oude textielabriek, waarin architecte Julie D'Aubioul een tijdelijke woning met energiezuinige, mobiele leefmodules bouwde.

DOOR THIJS DEMEULEMEESTER & FOTO'S TIM VAN DE VELDE

Een oud fabriekspand omvormen tot één open loft van 800 vierkante meter: onverantwoord in deze tijden. Krijg dat maar eens leefbaar ingericht. En betaal daar maar eens stookkosten voor”, zegt architecte Julie D’Aubioul. De tijdelijke ‘loft’ die ze in een verlaten textielfabriek uit 1880 bouwde, is er één naar hedendaagse maatstaven: verwarmbaar, knus, recycleerbaar én modulair. Voor het budget

van een verbouwde rijwoning in Gent dan nog.

„Omdat het gebouw zo groot is en de werken die we nog plannen zo ingrijpend zijn, moesten we gefaseerd werken. Vandaar dat we eerst een tijdelijke woning bouwden met verrijdbare modules uit OSB-platen, midden in de fabriekshal. Daarin zijn onze living en slaapkamer ondergebracht. Alles is precies op OSB-maat ontworpen, zodat we weinig zaagwerk hadden. Zulke containers verwarmen is betaalbaarder dan een hele fabriek.”

Die aanpak maakt het mogelijk om compleet anders te leven in zomer en winter. „In de koude maanden trekken we ons terug in kleine, verwarmde ruimtes. En ’s zomers zetten we al de modules en deuren open. Want ook de fabrieksruimte zelf is dan warm genoeg om in te leven. Dan zetten we onze eettafel gewoon op het beton. Onze leefruimte wordt op slag dubbel zo groot”, vertelt ze.

Ook Julies architectenbureau is ondergebracht in een aparte module, weliswaar zonder wielen. Dat bureau heeft zijn definitieve plaats immers al gekregen.

„We combineren de charme van een groot oud pand met het comfort van een kleinschalige nieuwbouw”

RIJP VOOR DE SLOOP

Toen Julie, haar vriend Stijn en een bevriend koppel de textielfabriek in Waarschoot ontdekten, stond die al jaren leeg. „Nu ja, leeg, het gebouw diende als opslagplaats voor caravans. Het dak lekte overal en het stucwerk viel zo naar beneden”, lacht ze. „De verkoper ging ervan uit dat het gebouw zelf geen waarde meer had. Iets om te slopen, dacht hij. Hij vond het, in eerste instantie, zelfs niet nodig ons de binnenkant te tonen. Daardoor konden we het voor bijna de grondprijs kopen.”

Ook de beschermde schoorsteen en de vroegere fabriekstoegangspoort met glazen luifel kochten zij en Stijn erbij. In Julies kantoor hangt een oude foto van textielarbeiders die

RECYCLAGE-ARCHITECTUUR

Hergebruik van leegstaande gebouwen is een van de stokpaardjes van het Vlaams Architectuurinstituut. Er staan enkele interessante voorbeelden in hun jongste *Architectuurboek Vlaanderen* (voormalig Jaarboek), en ook op de komende *Dag Van De Architectuur* op zondag 13 oktober zal er aandacht aan besteed worden, zegt Christoph Grafe, directeur van het VAI: „Lofts in industriële complexen bestaan al langer, maar de uitdagingen liggen in gebouwen waar zulke invullingen niet mogelijk zijn. Waar heel wat meer toegevoegd moet worden. Niet alleen architecturaal, maar ook op vlak van bijvoorbeeld bereikbaarheid. We hebben een ‘voorraad’ aan gebouwen, die moeten we inzetten als we weten dat de bevolking zal stijgen.” Niet alleen in eigen land speelt het thema. Op de afgelopen Internationale Architectuur Biënnale van Venetië werd in het Duitse paviljoen voorgesteld om de universele 3 R’s, Reduce / Reuse / Recycle, toe te passen op architectuur. Twee jaar eerder bouwden de Nederlanders in blauw schuim een miniatuurstad met alle leegstaande kantoren van hun land. En de Gouden Leeuw voor het beste project van deze biënnale ging naar de *Torre David / Gran Horizonte* van de interdisciplinaire Urban-Think Tank van Alfredo Brillembourg en Hubert Klumpner en van Justin McGuirk. Zij toonden er met foto’s van Iwan Baan hoe arme families een nooit afgewerkte kantoorwolvenkrabber bezetten in Caracas, Venezuela.

LEEN CREVE

IWAN BAAN

Het bureau vormt de scheiding tussen de woonmodules (links) en het atelier van Stijn.

De muren van het oude fabrieksgebouw doen hier dienst als 'tuinmuren', waartegen onder andere een volière werd geplaatst.

Het slaap- en leefgedeelte bakenen de keuken en eet-
hoek af. Als de woning af
is die het koppel naast de
fabriek bouwt, krijgen deze
modules een andere functie.

door die poort naar huis wandelen tijdens hun lunchpauze. „We zagen meteen het potentieel van de ruimte. Nog vóór we de akte tekenden, waren de vergunningen al rond. Omdat het pand in een kmo-zone ligt, moest aan de woning een werkplaats van een kmo gekoppeld zijn. Stijn heeft er zijn atelier voor kleine metaalbewerking ondergebracht.”

„We willen vooral respect tonen voor de geschiedenis van deze plek. Daarom is onze verbouwing ook tijdelijk en omkeerbaar: we kunnen alles opruimen, zonder littekens te laten in het originele gebouw. Dat mag ook zijn leeftijd tonen, vind ik. Anders dan in de meeste lofts, waar alles gezandstraald en wit geschilderd wordt, wil ik zoveel mogelijk oude elementen behouden, omdat die een verhaal vertellen. De gevels gaan we bijvoorbeeld niet verven. En de oude spanten poetsen we enkel een klein beetje op. Er stonden overal namen ingekerfd van werknemers uit de textielfabriek. Met de jaartallen erbij. Zulke details mag je toch niet zandstralen.”

„De verkoper ging ervan uit dat het gebouw zelf geen waarde meer had. Daardoor konden we het voor bijna de grondprijs kopen”

OUDE CHARME

„De muren van de fabriek zijn in slechte staat. Ze hebben zelfs geen waterkering. Eigenlijk beschouw ik ze nu als ‘tuinmuren’ met een mooi patina: de stenen verraden 130 jaar verbouwingen, er zijn mettertijd veel deuren en ramen dichtgemetseld. We combineren de charme van een groot oud gebouw met het comfort van een kleinschalige nieuwbouw.”

Voor de modules kon Julie materialen gebruiken die in de buitenlucht nooit zouden overleven. De volledige structuur van haar kantoor is bijvoorbeeld gemaakt in lichte Kertoliggers, het dak in isolerende polycarbonaatplaten zonder dakprofielen. Het glas is profielloos ‘koud’ geplaatst. En het gehamerde glas is een knipoog naar de glaspartijen in het zaagtanddak. „Het is ook een visuele barrière voor het atelier van Stijn, dat achter mijn kantoor ligt”, zegt ze. „Maar weet je wat het grootste voordeel is van onze tijdelijke loft? Dat we nog niet alles hoeven te beslissen. We rijden ons niet vast qua indeling, budget of timing van de renovatie. Nu werk ik nog alleen op mijn bureau. Maar als ik ooit personeel of een partner heb, dan maak ik mijn kantoor wat groter. Ofwel bouw ik een aparte module voor mijn medewerkers, midden in de fabrieksruimte.”

Info: www.juliedaubioul.be.